

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/2 an 5 cor., 1 an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/2 an 7 cor., 1 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERTIUNILE

Un gir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oară 12 bani
a treia-oară 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăsoi Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

În România

abonamentele se fac la domnul Carol Schulder, București,
strada Șelar, 10.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se traspota.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografeia”, societate pe acțiuni. — În Alba-Iulia la librăria Weisz
Bernat „la loterie”.

POLONII.

O falnică și impunătoare dovadă ne prezintă Polonia, că granițele politice nu pot pune stavilă sentimentului unitar național.

În trei părți e ruptă viteaza națiune polonă, la trei mari împărțiri fost-au Polonii împărțiți, dar unitatea în sentimentul lor național și azi există, și azi trăiește, și azi bate înflăcărat în inimile tuturor, cășunând griji opresorilor.

Se pare, că nicăiri tendințele de desnaționalizare a Polonilor n'au luat dimensiuni atât de exorbitante, ca în Posen. Încă pe vremea, când Bismarck conducea politica Germaniei, s'a creat o lege, în sensul căreia limba polonă a fost scoasă din toate școlile și înlocuită cu cea germană.

Până și studiul religiei a început suferind să se predea în limba germană.

Politica de monstruoasă germanizare a Polonilor prusiaci a provocat o adâncă indignare în sufletul tuturor Polonilor din toate cele trei monarhii.

Întreagă presa europeană nu odată s'a ocupat de soarta Polonilor, în cea mai mare parte înfrântă brutalitatea, ce se săvârșea în contra acestei falnice națiuni. Rezultate favorabile însă nicăiri nu s'au observat.

De data aceasta mișcarea Polonilor a pus în agitare diplomația a trei state.

În orașul Wreschen s'a interzis predarea religiei în limba polonă. Mai multe dame poloneze s'au plâns primatului polon Stablewski; pentru aceasta poliția le-a pedepsit cu amendă în bani. Părinții au interzis băieților să răspundă din religie în limba germană. Dascălul fanatic a recurs la bătaie. De aici revolta în contra dascălului și pedepsirea părinților cu mai multe luni temniță, ba și până la doi ani și jumătate.

Întreg corpul națiunii polone s'a zguduit în urma acestei osânde drastice, tirane, dictată de rabietatea guvernismului pangerman. În Varșovia studențimea universitară a spart ferestrele consulatului german, dând jos vulturul negru. În Lemberg mulțimea de asemenea a demonstrat în mod impunător, pe lângă toată intervenția și pedepsele poliției. Senatul orașenesc al Cracoviei votează o mie de coroane pentru ajutorarea familiilor celor întemnițați de tribunalul din Gnesen, ear' mulțimea atacă consulatul german, spargând și aici ferestrele. Au decis, că nimic nu cumpără din Germania și Cracovia boycotează industria germană.

Poetul Sienkiewicz s'a pus în fruntea colecțiilor și din toate părțile se adună parale pentru cei loviți de cnuta prusiaacă. În Viena s'a aranjat o serbare în memoria marelui poet polon Mickiewicz, și banii încasați au fost destinați pentru „victimele din Gnesen”.

La această serbare au luat parte o mulțime de politicieni poloni și cehi, între cari Pientak, ministrul Galiției, Iavorski, președintele clubului polon, Bilinski, guvernorul băncii austro-ungare etc.

Eată deci, cum o lovitură a guvernismului german a pus în mișcare pe toți fiii națiunii polone, în butul tuturor hotărârilor politice, ba chiar al raportului de alianță între Germania și Austro-Ungaria.

E caracteristică pentru tirani frica. Ori-cât de puternice sînt cele trei state, cari au împărțit între sine Polonia de odinioară, totuși le este frică de mișcarea Polonilor. Așa de multe elemente nemulțumite, dornice de libertate și se toase după un avânt de viață națională, se cuprind în cele trei state, încât o eventuală turburare cu caracter european, le-ar împreuna pe toate în contra tiraniei moderne, făcându-le se rupă patenele iobăgiei secolului douăzeci.

Energia, cu care Germania s'a grăbit, ca pe cale diplomatică să pună capăt mișcării, ce azi ține în agitație pe toți Polonii, conștii de gloria trecutului lor și îngrijorați de viitorul națiunii, ai cărei fii sînt, poate să producă rezultate temporare, poate să amuțească glasul indignării pe un moment. Rezultate nu se pot crea prin oprirea forțată a unei mișcări. Până-ajungând politica criminală de a răpi caracterul unei națiuni va forma credeul politic al guvernelor din cele trei state, pace nu va domni, liniștea nu va fi stabilă. Valurile protestelor vor isbi des de granițele, cari despart în trei națiunea polonă, trecând peste acestea.

E întrebare însă, dacă și rezultate momentane va avea persistența Prusiei în tendința de a sugruma pe Poloni, ear' nu de a-i mulcomi prin respectarea naționalității și a limbii lor. E întrebare. Oăci până când prințul Eulenburg protestează la Viena și ambasadorul german din St. Petersburg cere lui Lambsdorff măsuri energice, în parlamentul din Berlin cei 14 deputați poloni spriginiți de partidul central au adresat cancelarului Bülow o interpelare, în care cer explicații asupra ținutei, ce are de gând să păstreze față de mișcarea pornită din Wreschen, dar care astăzi a luat un caracter general polonez.

Reichsrathul din Viena de asemenea va avea ocaziune să se ocupe cu cazul acesta tot în urma unei interpelări, ce are să facă clubul polon. Ușor se poate întempla deci, că o alianță a deputaților poloni cu Cehii să aducă pe Goluchowski și pe prim-ministrul Köber într-o poziție foarte delicată, să periclitizeze chiar tripla-alianță. În Austria și așa este pregătit terenul pentru o alianță a Slavilor în contra tuturor Germanilor. Asta ar fi cea mai bună lecție pentru guvernul din Berlin, care să vede că a pus ouțul la inima poporului polon, cerându-i naționalitatea ori viața, ceea-ce pentru Poloni e tot una.

Sibiu, 9 Dec. 1901.

Răspunsul la mesagi. Săptămăna trecută a fost prezentat atât în cameră, cât și în senatul României proiectul de răspuns al majorității la mesagiul tronului. În răspunsuri ambele corpuri legislative accentuează în-deosebi necesitatea de a duce la bun sfârșit opera de însănătoșare a finanțelor statului și promit, că vor da toată atenția acestei lucrări.

În afară de aceasta, corpurile legislative vor dezbate și vota proiectele de legi, în mare parte atinse în mesagi, cum sînt legile privitoare la organizarea despărțimentului de justiție, reformarea legii portăreilor și modificarea mai multor dispozițiuni ale procedurii civile; la cercetarea mijloacelor de îndreptare a situației meseriașilor români, la dezvoltarea comunicației, la o mai bună întrebuințare a averilor bisericești, apoi legea sindicatelor agricole și a breslelor etc.

Raportor în cameră e deputatul B. Epurescu, în senat Costescu-Comanescu. Dezbaterile se vor începe săptămăna aceasta.

Bulgarii și Sărbii. Visita deputaților Bulgari la Belgrad, despre care am amintit mai înainte, s'a fixat pe ziua de 23 Decemvrie c. În capitala Sărbiei s'a fac mari pregătiri de primire.

La scupină se va ține o ședință cumulativă a deputaților Sărbii și Bulgari, în care se va proclama frația celor două națiuni. După aceea se va da un mare banchet.

Deputații sîrbi vor întoarce visita la Sofia, după zece zile.

În Viena se privește cu multă atenție la pregătirile ce se fac pentru sărbările de înfrățire sîrbo-bulgare. Cercurile politice austriace zic că n'au de ce se teme, de oare-ce e vorba

de o demonstrație amicală fără consecințe, nu de tratată serioasă de alianță.

În dosul acestei siguranțe și încredere aparente pare însă a se asunde o neliniște cam serioasă.

Respins. Petiția, prin care 10 alegători din Török-Bece au atacat mandatul deputatului sîrb naționalist, Liubomir Pavlovici, a fost respinsă de Curie, în ședința de alaltăieri.

Petiții s'au folosit de arma veche a sovinsimului, acuzând pe Pavlovici, că a agitat contra ideii de stat maghiar și contra integrității teritoriale a statului. Și adică prin ce? Prin aceea, că Pavlovici în vorbirile sale s'a plâns, că guvernul împiedică convocarea congresului bisericești sîrbești, că a zis: „pămîntul e al nostru”, că a criticat sistemul de dare etc. Dar' mai mult, petiții spun, că în un sat un băiat a eșit înaintea lui Pavlovici cu un steag național sîrbesc și că Pavlovici a agitat pomenind numele Turului.

Pe cele dinlăun Curia nu le-a aflat de motive basate, ear' cele din urmă nu s'au putut adevăra, și astfel a adus justa sa sentință.

DIN DIETĂ. Vineri și Sămbătă camera ungară a pertractat mai multe petiții: în contra lui Bánffy și cea referitoare la modificarea legii de naționalități. Chestia Bánffy n'a produs senzația, la care se așteptau unii. Petiția a fost pusă ad acta. Celelalte petiții, după unele discuții, au fost predate ministrilor de resort.

Din Reichsrath. În ședința din 6 l. c. s'a făcut de nou un scandal în parlamentul austriac. Era la ordinea zilei chestia de urgență a propunerii pentru înființarea unei universități slovene. Deputatul sloven Sustersci, care susținea urgența, a fost atacat brusc de către Germani, din motivul, că el e condamnat de judecătoria cercuală pentru manipulații neierate, ca fost director de bancă. Din acest atac s'a născut un scandal, la care au luat parte și Cehii cu Germanii, batjocorindu-se reciproc.

După restabilirea ordinii, a vorbit ministrul de culte Hartel, arătând greutățile înființării unei nouă universități și cerend a se respinge urgența propunerii, ceea-ce în urmă se primește.

† Vasile A. Urechia.

Moartea neașteptată a ilustrului bărbat al națiunii noastre, V. A. Urechia, a produs adânci și sincere regrete în toate țările și locurile, unde răsună accentele armonioase ale noastre limbi.

Diferite corporațiuni și societăți de pretotundinea și un mare număr de privați, la vestea dureroasă, s'au grăbit a da defunctului ultimele onoruri și a exprima, pe lângă regrete, admirația lor față de meritele neperitoare ale bărbatului, care în întreaga viață sa n'a înscut un moment a lura și a lupta pentru națiunea română, în totalitatea ei și pentru ajungerea înaltelor și nobilelor ei idealuri.

Moartea.

Bătrânul V. A. Urechia suferea de mai mult timp de o boală de inimă, care agravându-se în timpul din urmă, a pus capăt repentin vieții lui pămîntegă, atât de scumpă poporului român.

În ziua fatală, Joi, Urechia lucra la biroul său până la orele 2 după amiază și atunci s'a simțit indispus; ear' la orele 4 și jumătate și-a dat obștescul sfârșit.

Anunțul funebru

Familia marelui răposat a dat următorul anunț funebru:

†
Familia Urechia are durerea să vă facă cunoscută pierderea prea iubitului lor

V. A. URECHIA

și vă roagă să asistați la ceremonia funebă, care se va face Sămbătă 24, ora 2 p. m. Cortegiul va porni dela biserica Sf. George la cimiterul Belu.

În loc de orice altă invitare.

Manifestații

Casul morții s'a anunțat în cameră și senat Vineri, în 23 Nov. v. În ambele corpuri legislative s'a accentuat în cuvinte panegirice vrednicia răposatului, ca patriot și înfocat naționalist. În cameră a vestit trista știre președintele M. Phorekyde, ear' în senat Eug. Stătescu, arătând ambii marea pierdere, ce suferă țara și românismul.

Di Stătescu a zis între altele:

„Dior, Vasile Urechia a fost un patriot și un înfocat naționalist. De o activitate prodigioasă, luptător neobosit, el a luat parte la toate actele mari din cari a eșit constituirea statului român modern. Istoric distins, el a fost totdeauna necontent în capul mișcării literare, și a lăsat pagini neuitate în toate sferele de activitate ale inteligenței românești.”

Moartea lui este o adevărată pierdere pentru România.

Tot asemenea i-au accentuat meritele d-nii N. Crăitescu, P. Grădianu și P. S. Aurelianu, min. de interne. Acesta din urmă a făcut cunoscut, că guvernul a luat măsuri așa încât înmormântarea lui să se facă cu chelueala statului, și în condițiunile cerute de situația pe care a ocupat-o Urechia, apoi propune, ca senatul să ia parte în corpore la înmormântare. Camera a numit o delegație de 8 membri, cari să o reprezinte la actul funebru.

După aceste corpurile legislative au ridicat ședința, în semn de doliu.

Corpul mult regretatului V. A. Urechia a fost așezat pe un catafalc, în locuința sa din strada Brezoianu. Catafalcul și cociugul au fost acoperite de flori naturale. Peste rămășițele sale pămîntegă a fost pus un drapel național. Îndată-ce s'a lăsat fama dureroasă s'a început un nesfârșit pelerinagiu la domiciliul răposatului.

Registrele așezate la intrarea locuinței au fost acoperite de nenumărate semnături: senatori, deputați, profesori, scriitori, artiști, toți au căutat să aducă un ultim omagiu aceluia, a cărui întreagă viață a fost o pildă de iubire de patrie și de muncă fără preget.

Delegațiuni din partea Ateneului, a Ligei culturale, secțiunile din capitală și din Craiova, a societății macedo-române etc., s'au prezentat și au exprimat doamnei Urechia sentimente de condolențe.

În semn de doliu s'a arborat drapelul negru la universitate, la academie, la clubul național-liberal, la casa de depuneri, la Ateneu, la Teatrul Național, la Ligă, la societatea de cultură macedo-română.

Din Iași se anunță, că din incidentul tristului cas s'a arborat la universitate drapelul negru în amintirea morții răposatului, care a fost în 1857 profesor de literatura română și director al ministerului instrucțiunii publice în Moldova. Domnii profesori ai universității din Iași au trimis o frumoasă cunună, pentru a fi depusă pe sicriul ilustrului defunct.

Tinerimea română din Oradea-mare a trimis din incidentul trist următoarea depușă:

Liga română.

București.
Jelim cu voi pierderea marelui naționalist și neobosit luptător pentru neamul românesc.

Tinerimea română din Oradea-mare.

Înmormântarea.

Înmormântarea marelui defunct s'a făcut Sămbătă d. s. la orele 2, pe chelueala statului, cum am amintit. Fiind decorat cu mai multe ordine, i s'au făcut onoruri militare.

Vineri seara rămășițele pămîntegă ale lui Urechia au fost transportate la biserica Sf. George. O mică slujbă religioasă a avut loc acolo, înainte de ridicarea corpului, la care au asistat membrii familiei, membrii comitetului Ligei, apoi numeroși studenți.

Cociugul care fusese așezat pe o masă în mijlocul unor adevărate mormane de plante, flori și coroane, a fost ridicat pe brațe de studenți și dus până la carul funebru.

În stradă staționau de asemenea mai mulți amici, cunoscuți, studenți etc. Membrii comitetului Ligei și studenții au însoțit cociugul până la biserica Sf. George la cimiterul Bellu.

Cortegiul a pornit dela biserica Sf. George la cimiterul Bellu. Cortegiul a fost impunător. Au asistat domnii miniștri, biurourile corpurilor legislative, senatori, deputați etc. și o delegație a profesorilor universitari din Iași.

Din viața lui Urechia.

Pe lângă datele biografice ale răposatului mare bărbat, ce le-am dat în numărul penultim, amintim, că Urechia a fost membru la peste douăzeci de corporațiuni și societăți, atât din țară, cât și din străinătate, cu deosebire din țările latine și la mai multe din ele fondator și preșident.

El a întemeiat în Galați o bogată bibliotecă, pentru care a jertfit foarte mult, înzestrându-o cu opere rare și pe care a dăruit-o orașului Galați.

A scris, începând cu anul 1851, o mulțime de studii istorice și literare de mare valoare și ca ziarist a colaborat la mai multe ziare, mai în urmă la „Apărarea Națională” (căreia i-a fost unul din fondatori), „Secolul”, „Universul”, „Cronica” etc., precum și în reviste din străinătate.

Din această mică schițare se poate vedea, că Urechia a dezvoltat o lucrare spirituală uriașă.

Presa despre Urechia.

Pe când zările maghiare anunță pe scurt, la informații, moartea ilustrului bărbat, prezentându-l de un apripit dușman al Maghiarilor și al Ungariei, presa română de pretotundinea și fără excepție aduce meritele omagii vredniciei lui și-i deplânge moartea, accentuând, că decedarea lui Urechia înseamnă o pierdere națională ireparabilă.

Vom da succesiv câteva voci de presă despre răposatul.

„Apărarea Națională”.

Puțini sînt luptătorii înflăcărați ai naționalismului și Urechia era unul dintre dînșii și putem zice cu drept cuvînt dintre cei dintîi.

Activitatea sa pe atâtea terenuri l-a făcut cunoscut lumii întregi, Europa și chiar America răsunau de numele acestui bătrîn luptător, al cărui suflet a fost înes vecinic tînr.

Din Stockholm la Paris, din Roma până la Madrid, Urechia dusesse cu el fama numelui românesc.

Nu era numai un om extrem de cult și inteligent, avea întotdeauna un entuziasm nelăvîr, o răbdare de fier.

Una din țințele sale era și aceea de a face ca România să fie demn reprezentată în concertul celorlalte popoare de viață latină... și a reușit.

În aceiași timp Urechia se îngrijea și de soarta poporului Român, care zace sub jugul vecinilor noștri Maghiari.

Monumentul cel mai falnic de Urechia lăsa în urma lui, dar care din neorocire nu e încă isprăvit, este Istoria Românilor, se întreprinsese să scrie și din care nu s'au tipărit decât 18 volume.

Cu Urechia a perit o parte din iluziile Românului, cu el s'a îngropat o parte din sufletul nostru.

„Cronica“.

Ieri, pe neașteptate spre uimirea și regretul tuturor, s'a stins patriotul fără păreche V. A. Urechia.

Înregistrăm cu adâncă durere această pierdere reală pe care o însoțește neamul românesc și trimitem expresiunea profundelor noastre regrete crud încercatei soții și fiilor îndurați.

V. A. Urechia care de patruzeci de ani ține un loc atât de important în întreaga mișcare culturală a țării, a fost mai presus de orice patriot.

Opera lui a fost începută cu D. Bolintineanu și M. Cogălniceanu; frații de peste munții Carpați și din munții Pindului au avut totdeauna în el pe cel mai aprig și neobosit luptător pentru realizarea aspirațiilor lor.

Moartea lui a zguduit desigur adânc înțreg neamul românesc, și a făcut seurgă lacrimi din toți ochii românești.

Să ne închinăm cu respect în fața acestui neobosit luptător și să urăm neamului să aibă mulți fii, care să lupte pentru realizarea visului nostru al tuturor, așa cum a ținut să lupte, în întreaga sa viață, V. A. Urechia.

Internatele și școlile din Beiuș.

— Reflexiuni. —

(Urmare și fine).

Continuative „Binevoitorul“ se ocupă și cu internatul „Pavelean“ de băieți. Aici ai să știi, dle „Binevoitor“, că toate cele ce le ai luat la rețea în rindul prim me priveșc pe mine subșorului.

În anul 1890 fiind în Budapesta am mers să fac o vizită teologilor români din seminarul central, când după dătină întrebându-i, cum se află? îmi zise unul: „Foarte bine, numai viptul de-ar fi mai bun“. La ce i-am răspuns: „Lasă, frate, că vei vedea când vei fi de strana d-tale, vei fi mulțumit având numai la sărbători vipt așa cum ai acum aici“. Notez, că în seminarul central viptul teologilor e boieresc. De atunci de câte-ori convin cu respectul îmi zice, că am avut tot dreptul, când i-am reflectat așa. Nu odată am înțeles, că unul ori altul dintre elevii internatului se plâng în contra alimentației, dar' totdeauna am zis! „Poate, că nici eu n'am fost fără jalbă, când eram în seminar.“

Trebuie s'o țin, că e grea viața din seminar, și în ce stă greutatea? în aceea, că în fiecare zi vezi tot acele fețe, în fiecare zi ai să te ocupi tot de acele afaceri etc. apoi fiind omul dela natură așa format, că câte-odată trebuie să se desearce, în contra cuiva, bietul seminarist n'are și nu ție în contra cui să se desearce, decât în contra superiorității ori în contra alimentației. Asta o ție bine superiorii, căvora asemenea li-e grea viața, având de a munci în iritațiuni continue din zori până seara târziu. Apoi trebuie s'o țin și aceea, că viața și traiul din internate la noi până în prezent încă nu s'a înestăpănit, nu s'a cimentat deplin în gândul și în firea publicului și mai virtos în a tinerimii. Apoi și firea noastră e așa, că dacă ne displace ceva neîntreput ne căim și jeluim, asemenea o fac

și tinerii din internate, totașemenea am făcut-o și noi, cei cari azi sîntem în vîrstă. Abia că ai putea afla elev, care pe timpul cât a fost sub disciplină s'fi fost îndestulit cu dascălul ori cu superiorul seu. Aceasta o țieu prea bine superiorii, o țieu și părinții. Dar' n'o țieu aceia, cari n'au fost domiciliați în seminare, drept ce faceră serviciu caunei comune culturale atunci, când ea homines ignari rerum se pronunță în cauză fără cunoștință de cauză.

Internatul „Pavelean“ de băieți s'a deschis în 1891. Înainte și după deschidere am vizitat mai multe internate din Blaj, Cluj, Marmăția, Dobrița, Sătmăr, Arad și Budapesta; mai apoi am vizitat câteva în Italia, Svițera, Franța și Belgia, pe unde ce am esperiat de bun am introdus și în internatul nostru așa, că progresând în timp am progresat și cu institutul, ceea ce nu odată au constatat în decursul lor 11 ani bărbăți esperți și cu autoritate în ale pedagogiei. Vom progresa și în viitor că deși lătră câinii, caravana totuși înaintează.

Că unde am ajuns în privința alimentației critisată de „Binevoitorul“ cu îmbunătățirile făcute din an în an, cred că va fi de ajuns dacă voi da următoarea deslușire: În doi Dec. am cetit articolul „Binevoitorul“ din „Tribuna“, așa dară voi să citez „menu“-ul începând din 30 Nov., adică cu 2 zile mai dinainte, că se nu fu suspiciunat, că aș fi făcut ceva dispoziție sub impresiunea celor scrise în „Tribuna“ nr. 214 și anume: Sămbătă în 30 Nov. la dejun s'a dat elevilor: lapte; de prânz: supă, carne cu rasol și linte cu carne de porc. Seara de cină: linte și jumere. Duminică dimineața la dejun: lapte; la prânz supă, carne cu rasol, varză cu carne de porc, și de friptură: cartaboși. De cină varză și aieturi (piftii). — Notez, că varza n'a fost umplută, de oare-ce noi ținem datina, că varză umplută nu mănăcăm fără la sărbători mari, ca toți Românii mai săraci. „Menu“-ul așa se continuă în fiecare zi afară de Mercuri, și Vineri, când după datina creștinească postim avînd și atunci la prânz trei feluri de mîncări.

Referitor la pîne o țieu întreg orașul Beiuș și o țieu toți aceia, cari ne-au vizitat măcar odată, că totdeauna „bine doșpită și bine coaptă“. Pitarul își face datorința sa cum se cade. Pînea nedospită și necoaptă, amintită în corespondență din cestiune, e un neadevăr.

Mai face amintire corespondentul și de „lapte botezat“. Asta e o insultă. Laptele-l avem dela vacile din grajdul internatului, prin urmare a-l boteza ar însemna a face speculă, ceea ce creștinul român n'o face odată cu capul.

Gospodăria internatului o conduce eu subșorului cu toată îngrijirea posibilă, și cu plăcere pun la dispoziția ori-cărui om cult și de cinste, care se interesează de așezămîntul nostru cultural, cărțile și registrele ce le conduc zilnic, din care se va convinge, că bucatele procurate pentru internat, toate sînt de calitate primă, până și linte, pe care o numește de necunoscută, fărina e de calitate 0; se va convinge și despre aceea, că la zi se consumă 7—8 chlgr. unsoare, că pentru internat se ucid la an 20—24 de porci etc.

Asta o puteai face și d-ta, d-nule corespondent, și numai după-ce te-ai informat din loc competent s'ierii la jurnal. Dela superioritate trebuia să te informezi, ceea ce au făcut-o sute de oameni cu inimă pentru institutele culturale românești.

Când am cercetat internatul Francisc Josef din Buda, după-ce m'am informat despre tot, ce m'a interesat, am fost poftit la masă, unde am aflat, că de și aici se plătește o taxă de 600 fl. la an, totuși în respectul alimentației numai o atîta e superior celui al nostru, că la dejun iau elevii cafea și nu lapte, apoi în fiecare zi la prânz friptură și la 4 ore p. m. oțina.

Am mai vizitat un alt internat cu taxa de 300 fl. la an numai pentru vipt, unde am fost prezent până au luat elevii cina, care a constat din gris cu lapte, nimic altă, atunci am ougetat: Doamne, unde stăm noi, cu taxă de 120 fl. la an!

În privința alimentației totdeauna am fost condus de principii pedagogice, că aceea s'fi abundanță, nutritoare, și vară. Dovadă despre realizarea acestui principiu este și starea sanitară a elevilor, de oare-ce de cele mai multe ori trei luni fără ca să fie măcar unul bolnav dintre 132. Din darul lui D-zeu așa stăm și de prezent, dacă nu crezi vino și vezi în cartea medicului vei afla, că dela 1 Octomvrie până în prezent n'a fost nici un bolnav, până-ce la alte institute, buna-oră cum sînt și cele militare, de comun 4—5 procente dintre elevi neîntreput sînt bolnavi.

Referitor la conversația noastră și a elevilor din internat notez, că noi așa conversăm precum ne-a învățat mama noastră și precum ne învăță școala.

Trebuie s'o țieu și bine s'fi o însemne fiecare Român cu carte, că azi mai avem numai școala, care e singurul mijloc pentru înaintare și progres, în consecință aceea trebuie să fie un sanctuar iubit de toți, trebuie să fie lumina ochilor noștri a tuturor.

Teodor Bulc.

Revistă esternă.

Serbia și monarhia noastră.

Cercușile oficiale din Viena sînt plăcut surprinse de atitudinea pe care Rusia a luat-o de un timp încoace față de Austro Ungaria. În urma insistențelor Tarului, Regele Serbiei se va duce la Viena pentru a vizita pe Împăratul Francisc Iosif, relațiile austro-serbe fiind azi foarte reci.

Apropierea Francei de Germania.

Din incidentul vorbirii lui Massabuau în camera franceză, sorie „Autorité“, că slăbiciunea Francei e condiționată de atitudinea ei, prin care vrea să satisfacă și pe Anglia și pe Germania. Aceasta e imposibil. A sosit timpul, ca Francia să aleagă, dacă nu vrea să se ruineze. Din punctul acesta de vedere se impune apropierea de Germania tuturor celor ce urmăresc o politică practică și nu sînt conduși de sentimentalitate. Primirea cooperării Germaniei în

chestia chineză sub comanda supremă a contelui Waldersee au fost primii pași în direcția aceasta. O înțelegere cu Rusia și Germania în politica colonială, ar deveni o nouă interdicție colonială contra Angliei.

Contra anarhismului.

În senatul din Washington își susțin senatorii Comas și Hoar propunerile făcute pentru combaterea anarhismului. Comas declară, că polițea internațională cere pășirea energică a Statelor Unite, ca să se zădărnicească formarea de conjurațiuni anarhiste contra domnitorilor străini pe teritor american. Hoar cere pedeapsă de 20 ani temniță pentru toți cei ce provoacă la uciderea vre-unui domnitor sau căpeteniei de stat.

Răsboiul din Africa-de-sud.

Botha nu mai eliberează deja de mult timp pe oficerii englezi făcuți prizonieri, ci-i poartă cu sine ca ostatici. La încuștințarea făcută lui Kitchener, că pentru ori-ce comandant bur impușcat de Englezi, va impușca un oficer englez, generalul englez n'a răspuns nimic, dar' de un timp încoace a preschimbatoate sentințele de moarte, la care au fost condamnați oficeri buri, în temniță pe viață sau esil.

Din castele de concentrare au scăpat o mulțime de Buri. Evadarea lor o ușurează lipsa de trupe engleze de pază, fiind toate acestea chemate la locurile de luptă.

Știri mărute.

Nichita, principele Muntenegrului, a părăsit pentru timp de câteva săptămîni Cetinje, ca să facă o vizită pe la curțile marilor puteri din Europa. Va vizita și câteva case de bancă, ca să poată eventual contracta un împrumut de 6 mil. franci, fiind curtea muntenegreană copleșită de datorii.

Marchizul japonez Ito, care călătorește prin Europa, a stat câteva zile și în Petersburg, unde a convorbit cu bărbăți de stat ruși despre chestii comerciale și economice. El va vizita și celelalte capitale mari europene.

Uoigagul lui Stambuloff, Halja a fost arestat în Sofia. În urma arestării lui se ivește necesitatea reviderii procesului Stambuloff.

Revolta semnalată acum cîtva timp în Yemen la proporțiuni îngrijitoare. Într-o încercare recentă între rebeli și armată au fost un mare număr de răniți și uciși de ambele părți.

În capitala Braziliei, Rio-de-Janeiro, s'a descoperit un vast complot monarhist. Autoritățile republicane au sechestrat mari cantități de arme și muniții.

O consfătuire.

În numărul 200 dela 12 Noembrie c. al ziarului nostru am publicat un Apel, iscalit de mai mulți preoți din jurul Șmigului, în care aceștia apelează la preoțimea noastră gr-cat pentru a-și trimite după protopopiate, câte 2—3 delegați la o consfătuire în Blaj, în chestia ajutorării clerului gr-cat român.

Consfătuirea e proiectată pe 19 Decemvrie c. în ziua de sf. Nicolae. Referitor la aceasta unul dintre subscriitorii Apelului, dl părinte Stoian ne trimite următorul

A V I S.

Preoțimea gr-cat din tractul Mediașului, fiind întrunită în 28 Noembrie st. n. a. c. în Mediaș, a ales 3 delegați, pe cari i-a și autorizat a se prezenta pe ziua de sf. Nicolae, care a fost patronul lipșilor, la Blaj, la consfătuirea proiectată pentru aflarea modalității mai urgente în ce privește salarisarea clerului gr-cat.

Așiel, la 7 Decemvrie 1901.

Basilu Stoian,
paroh gr-cat.

Tot în afacerea aceasta ne-au trimis mai mulți preoți de pe Valea-Someșului o rugare, atrăgînd asupra chestiei atenția fruntașilor bisericești din provincă.

Eată-o:

O rugare.

După-ce din mai multe părți a preoțimii române gr-cat s'a accentuat necesitatea unei consfătuiri din partea întregii preoții, în numele și din încredințarea mai multor confrăți rugăm pe Venerabilii noștri fruntași, Vicari, protopopi etc. ca să aibă bunătate a esmite o convocare în regulă, la o conferență, unde va într'un loc central, unde preoțimea din întreaga provincă metropolitană s'ar pute întruni mai ușor.

În speranță că fruntașii noștri cum sînt de exemplu zelesul protopop Hăjegan, savantul protopop Solomon, naționalistul și mult meritat vicar Barbulovici, energicul vicar Nistor etc. nu vor pregeta a lua inițiativa — iscalim 4 Dec. 1901.

Mai mulți preoți de pe Valea-Someșului.

Cronica zilei.

Sibiu, 9 Dec. n. 1901.

Crucea lui Augustini. Dl Vasile Goldis, secretar cons. în Arad, publică în „Trib Pop.“ cu titlul de mai sus, următoarea informație:

Apelul meu adresat publicului românesc pentru ridicarea unei cruci pe mormîntul în veci neuitatului Gustav Augustini a întîmpinat viureșunet. Într-o măsură chiar neașteptată au grăbit Românii din toate părțile să dea ajutor creștinescului scop. Mijloacele materiale sînt astăzi deplin asigurate și din nou s'a dovedit, că poporul român ține minte de binefaceri. Cum însă timpul de iarnă nu este potrivit pentru îndeplinirea unui act de felul acesta, ridicarea monumentului s'a amînat până la primăvară. Mai vîrșos, fiind-că voim să facem, ca ridicarea crucii să se efectueze într'un mod vrednic de memoria binecuvîntată a neuitatului nostru amic.

Trimit deci vorba aceasta tuturor, cărora li-se cuvine. Darea mea de seamă, cauzele nu le mai înfir, va urma după ridicarea monumentului.

Hymen. Compatriotul nostru stabilit la București dl Ignatie Mirocea și-a sărbătorit ieri, Duminică, cununia cu d-șoara Elena Constantinescu, în biserica Radu-Vodă din București.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Teatru român în Sibiu.

Am spus deja că reprezentația dramei „Sămbăta morților“, ținută Vineri seara — la 6 Decemvrie — în teatrul orăgenesc, a succed peste așteptare.

Arare-ori ni-se dă ocazie să vedem atîția români, cum prilej am avut de data aceasta. Preoți, învățători și fruntași din satele din jur, apoi inteligența, ol. mes. și țărani din Sibiu a asistat în număr foarte mare la teatru. Teatrul s'a dovedit mult prea mic ca să încapă toți doritorii și însătoșiații artei române. Interesul acesta a dovedit, că eu toți țieu aprecia ori-ce fel de manifestări românești.

Întreprinderea — a să-i zicem așa — sodalilor noștri a fost cam prea mare și prea grea.

În „Sămbăta morților“ nu este decât foarte puțină acțiune, ba am pute zice nimica, ci lupte sufletești și abucumări, redarea cărora pretind o foarte mare rutină de scenă.

Drama în sine ca localizare la noi, are multe cusururi, deși dl Păcășian a

stăruit într-un-cât s'a putut să o facă accesibilă. Întăiu de toate e strădînă sufletului nostru în general. Românii nu au „Sămbăta morților“ cu credințele și superstițiile cari le-a descris Raupach. E pentru Nemți. Vieța țăranelui nostru chiar și în dramele vieții, e mai idilică, mai simplă, mai senină. Crede și țărânul nostru în duhuri, dar' duhurile lui nu merg „noaptea în golgiuri albe în capela din cimiter“. Capele au cimiterelor nemțești. Ar trebui poate să schițăm „Sămbăta morților“, cum însă nu prea are acțiune, puțin e de spus.

Morarul Petrilă e un avar, adună ban peste ban, nu își vede însă de fericierea nici a lui, nici a fetei sale, a Ilenei. Illeana iubește pe Ionel, feciorul unei văduve sărace. Ionel e în slujbă în alt sat, la o văduvă bogată care se îndrăgostește de el și îi oferă ea căsătorie. El o respinge, ese din slujbă și vine acasă. Petrilă îi destinează Ilenei un flăcău bogat de soț, pe Iancu. Illeana îi spune că inima nu i-o poate da fiind e altuia, dacă însă tatăl ei stăruiește, fi ia Iancu, deși îi este dragă Illeana, abzie de căsătorie.

Ionel vede duhul Ilenei și a lui Petrilă la mezul nopții din „Sămbăta morților“, ceea ce înseamnă că anul acela vor muri.

Și de fapt, în fine după mult sbucium mor amîndoi.

Aceasta se petrece în cinci acte cu șese schimbări, cu monologe și dialoguri lungi ca zilele de post.

Luând în considerare că drama aceasta — zisă populară — e atât de necunoscută și greoaie, și cum e absolut fără indicații, succesul sodalilor noștri e foarte îndestulit. Mai e de luat în considerare și aceea, că sodalii noștri sînt oameni muncitori, cari stau la muncă pentru existență toată ziua și numai momentele de recreație le pot jerfi studiului. Și „Sămbăta morților“ a pretins jerfa a multor oasuri de recreație a diletanților. Au însă pe lângă mângăierea succesului avut și conștința aceea, că de ani de zile numai ei cultivă arta dramatică la noi în Sibiu, deși societate mai mare românească nu prea afii. Sodalii noștri merită deci o dreptul lauda. A lor merit e că costumul țărănesc împreună cu graiul dulce al nostru, după zeci de ani a trăit din nou o seară pe scena teatrului german. Cine oare dintre noi cei asistenți nu a simțit Vineri seara o căldură la inimă, vîzînd românețurile și româneșii noștri în pitorescul costum, învîrtindu-se cu ușurință pe scenă? A trebuit să simțim căldura și îndestulirea sufletului, căci

rar de tot, aproape epocal eveniment este să avem prilejul a ne delecta pe scena teatrului străin cu reprezentație românească. Să vezi reprezentat țărânul român!

Chiar fiindcă țărânul nostru nu prea este reprezentat în teatre străine, ear' teatrele noastre încă nu le avem, s'a simțit încă o lipsă decoratiilor românești, deși a fost vădită silința, ca să apară caracterul român în aranjament.

În fine succesul bun e indiscutabil.

Dl Nicolae Bratu în rolul morarului Petrilă, sgărcoi, slab și astmatic cu tusa spasmodică a fost admirabil, mai ales în scenele unde e preocupat de banii lui adunați cu sudoare și pe cari nu-i poate duce cu sine în altă lume.

D-șoara Elena Grindean în rolul Ilenei, fată deși bogată și frumoasă, dar' nu are folos de viață, e vecinic supărată și torturată de grele sbuciumări sufletești. Moare în floarea vîrstei, ducînd în inimă iubirea pentru Ionel. D-șoara Grindean a fost de o duioghe pîtrunzătoare.

Frumos și impresionabil a fost rolul dlui George Poponea, jucînd cu mult simț pe Ionel, un băiat cu inimă nobilă și sinceră, care abzie de toate favoru-

rile vieții ce i-se arată, numai ca să trăiască dragostei lui curate față de Illeana.

Primăreasa, sora lui Petrilă a fost predată de d-șoara Elena Băciu cu priocpere și sîrguință laudabilă.

Văduva Negrescu, mama lui Ionel a fost interpretată de doamna Paraschiva Ișan cu mult succes.

Dl Nicolae Ișan a fost foarte natural în rolul cărmămarului, care nu mult preț pune pe vorbe lungi și late.

Drăgălăge a fost cărmămaruța naivă în persoana d-șoarei Ana Banea.

Ierocanu flăcău bogat, alesul de ginere a lui Petrilă, a fost jucat cu multă conștință de dl George Tritan.

Pe Groparul Nastase la predat dl N. Stoica foarte real și flegmatic. Adeverat gropar obicinuit cu misticismul superstițiilor.

Pecat ar fi ca atîta studiere a sodalilor să rămână numai cu reprezentarea aceasta. Dacă nu aici în Sibiu, poate alt undeva s'ar pute reperi.

Margareta Moldovan.

Ligă contra duelului. Ziarele din Viena anunță, că acolo s'a înființat o ligă anti-duelistică, cu scop de a lupta contra maniei duelului. Membrii ligei s'nt mai mulți aristocrați, ampoiași, deputați etc. Au dat un apel, cu 300 de isoălituri, cerând dispoziții legislative pentru apărarea onoarei; totodată recomandă instituirea juriilor de onoare.

Emigrări din comitatul Zemplin. Din Sátorajja-Ujhely se știe, că din comitatul Zemplin încep a emigra la America și Ungurii. Cu deosebire au luat proporții mari emigrările din ținutul comunei Mad. Zilele trecute au fost returnați din Oderberg 18 emigranți din acest ținut al Zemplinului, din cauză că n'au avut pasapoarte. Trist semn, când și Ungurii își părăsesc țara.

Evreii în Rusia. Prefectul poliției din Moscova a trimis o circulară tuturor directorilor și agenților teatrelor, prin care le pune în vedere să interzică Evreilor artiști să apară pe vre-o scenă din Rusia.

Șovinism ori dreptate. Ministrul de interne ungar a pedepsit cu amendă de 100 coroane pe Himesch, primarul și cu 600 coroane pe Hertl, protonotarul din Brașov, pentru că n'au indus în listele electorale pe mai mulți alegători Unguri!

Oare se întâmplă aceasta dacă cei lăsați afară nu erau Unguri?

Lac fără fund. O interesantă curiozitate geologică este în Franția, în apropiere de Pur, departamentul Isère. Este acolo un mic lac, a cărei temperatură s'a constatat de mult că e mai ridicată ca a aerului. Acum de curând s'au făcut nouă cercetări pentru aflarea adevăratei cauze. Ori-cât de adânc au lăsat măsurătorul nu i-au dat de fund. Se crede în urma cercetării, că lacul este atât de adânc încât temperatura apei o produce căldura din centrul pământului.

Din greșală? *„Neue Freie Presse“* află din *Constantinopol*, că după niște știri sosite din Smirna, un gardist turo al regiei monopol, tutunurilor ar fi tras într-una din serile trecute un glonț de revolver asupra viceconsulului austro-ungar din acel oraș pe când viceconsulul făcea o plimbare prin oraș. Viceconsulul a fost ușor rănit, ear' agresorul arestat. La interogatoriu ce i-s'a luat, gardistul a declarat că a luat pe viceconsul drept un contrabandist. Cercetările urmează cu energie.

Consulul austro-ungar ar fi luat toate măsurile pentru a obține satisfacție.

Mai puțină paradă și mai multă instrucție. E vorba, că la miliție se se introduce un nou regulament, prin care se se pune pond mai mare pe instrucția practică și destoinicia de luptă, decât pe paradă. Regulamentul încă nu e întărit de Monarhul nostru, dar' o se urmeze în curând. De aci vine, că o recrută întrași cu 1 Octomvrie și acum încă exerciții practice pe câmp, ceea-ce până acum nu era ca se-i apuce Crăciunul pe câmpuri. Poate destoinicia și vitejia Burilor le va fi dat celor competenți ideea se facă parade mai puțin și se oțelească de luptă soldații. Păpușeriile militare vor conține deci de acum înainte și vom avea soldați.

Regina Wilhelmina și soțul ei. Regina Wilhelmina e deplin restabilită acum. Face deja primumblări cu trăsura. Mama reginei și împăratul Wilhelm au intervenit, încât și pacea familială s'a mai restabilit. Principele Heinrich este acasă și ia prânzul împreună cu regina.

Memoria lui Crispi în camera italiană. În seșința de Vineri a camerei italiene a ajuns la rînd un proiect, în înțelesul căruia osîmintele lui Crispi se vor transporta la biserica *San-Domingo* din *Palermo*. Deputatul *Sonini* a ținut o vorbire, în care a susținut, că după *Cavour*, Crispi e cel mai valoros bărbat de stat în Italia. Vorbirea aceasta a provocat un vifor teribil. Republicanii, radicalii și socialiștii au demonstrat contra, zicînd că Crispi a ruinat aproape Italia, că nu-i este locul în biserică, ci în afară de zidul oimenterului etc. Socialistul *Morgan* a adus chiar vorbe de oară memoriei lui Crispi. Deputatul *Galli* voeste să respingă atacurile, *Ferr* însă îi strigă:

— Eroul bănoii Romana și Abba-Karema 'și-a aflat apărător!

După mult vifor și îndelungate discuții, camera totuși a primit la urmă proiectul.

Apel. Primim spre publicare următoarele: Despărțământul Sebeș al reuniunii învățătorilor români gr. cat. din arhidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș, nefiind în stare din propriile sale puteri a-și înființa biblioteca provizută în statutele reuniunii, apelează la mari-nimositatea On. public și în special a ăilor autori, librari etc. rugându-i să bi-

nevoească a dona câte ceva — fie în bani ori cărți — pe seama acestei biblioteci.

Eu cred, că inteligența noastră și poporul nu va rămâne rece la rugarea acelor, cari 'și-au dedicat viața întreagă cultivării poporului român. Cine dorește cultura poporului, acela se contribuie mai întâiu la cultivarea acelor, cari s'nt meniți să cultive poporul.

Ofertele marinimoase s'nt de a se trimite la adresa subscrisului și vor fi cuitate cu mulțumită pe cale ziaristică. Ghirbom, în 28 Noembrie 1901. Pentru reuniune: *Nechifor Frățilă*, învățător, președintele despărțământului. Oláh Gírbó. u. p. Vingárd (Alsó-fehér-megye).

Vacă căzută în duel. Zilele aceste s'a ținut în Praga un duel cu pistolul, al cărui sfîrșit a fost o tragicomedie. Duelanții s'au postat la distanță de 20 pași și au pucut. Prima pucătură a fost în vînt. După a doua, aerul s'a sguduit de un urlet groaznic, o biată vacă se răslețise în apropiere și glonțul duelanților a omorît-o.

Și ce era de vină biata vacă!?

Știri din România. Portul Constantința va fi complet terminat în primăvara anului viitor. Fondurile necesare pentru această lucrare vor fi alocate în bugetul ministerului de lucrări publice.

Ziarele din București s'nt înformate, că mai mulți capitaliști străini, constituiți în societate, vor merge în curînd în țeară spre a visita pădurile seculare de prin munți. Aceasta în scopul de a face o propunere statului român ca să exploateze în mod sistematic acele păduri.

Academia Română a ținut seșință intimă Vineri la orele 2 p.m. S'a discutat și asupra cererilor mai multor autori, cari cer ajutoare pentru tipărire de cărți.

O telegramă din Bruxella, ce o primesc ziarele din România, anunță că România a fost invitată la conferința zahărului, care se va ține în luna viitoare în capitala Belgiei.

La tribunalul Ilfov a venit Joi un proces unic în felul seu în România. Dl Luigi Cezzaviani, proprietarul ziarului „Universul“, a făcut acțiune civilă în contra proprietarului ziarului „Rumänischer Lloyd“ pentru furt de telegrame, cerînd 40.000 de lei daune. S'a cerut amînare pentru comunicare de acte și astfel procesul s'a amînat la 22 Martie.

Dl Dr. Enea Draia comunică permutarea cancelariei sale advocațiale la Murș-Ogorheiu (Maros-Várhely) Str. Kossuth nr. 16.

Alegere de notar. Ni-se știe din *Năsăud*: Sămbătă a fost cu multa însofție ales de notar al frunței comune *Năsăud*, dl Alexandru *Palageiu*, absolvent al cursului administrativ not. din Oluj.

Au fost 7 concurenți, dintre cari 5 străini. Alegătorii s'au purtat foarte demn din privilegiul acesta.

Esposiție de picturi. Precum aflăm domnișoara *Matilda Roth* cu concursul la patru dame, va aranja și anul acesta ca și în trecut o esposiție de tablouri pe lângă cari acum vor fi espuse și diferite obiecte de industrie din artă în stil modern și apart.

Esposiția aceasta este deschisă pe lângă intrare liberă în Harteneckgasse nr. 2, dela 12 luna curență până la 16, la orele 9—12½, și 2—5.

Locomotivă în sala de așteptare. Zilele aceste trenul „Orient-Express“ Ostenda-Viena a trecut cu toată viteasa peste bariera stațiunii la *Frankfurt pe Main*, a intrat în gară și dărîmînd un zid, locomotiva a intrat într-o sală de așteptare, unde se găsește și acum.

Stricăciunile pricinuite s'nt considerabile.

Știri mărunte. Baritonul Popovici va da la 14 l. c. un concert în Arad, cu concursul d-nei și dlui Dima.

Inteligența din Lugoj a hotărît să aranjeze iarna aceasta în fiecare Sămbătă seara conveniri sociale. Prima a fost acum Sămbătă.

Gimnaziul din Murș-Ogorheiu a fost închis pe un timp oarecare din pricina localului învechit și astfel devenit periculos.

Sienkiewicz, marele romancier polon a isprăvit acum un nou roman cu titlul: „La culmea gloriei“. Sugetul este luat din timpul lui Sobietzki.

Daruri de Crăciun pentru săracii nostri.

„Mila dată săracilor te curăță de păcate, îți cășigă îndurare și viață vecinică“.

Inscripția pe icoana Maicei Domnului, din localul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

La lista, ce circula în seșpui adunării darurilor, ce se vor împărți prin „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ în ziua ajunului Nașterii Domnului no-

stru Iesus Christos între săracii nostri, comerciantul din loc d-nul *Krasovsky Rezső* a dăruit în amintirea răposatei sale soții Maria născ. Torma, pentru săracii nostri în numele seu și al copiilor sei Tibor, Jenő Emil, Iréa, Szerén și Ella, 35 bucăți vestimenta între cari bunzi, rochii, capșoane etc. în preț de mai multe zeci coroane.

Lăcrimile versate de săracii nostri servească de cea mai înaltă recompensă pentru toți aceia, cari posibilă ne fac această manifestare a simțului și datorinței creștinești.

Sibiu, 23 Noembrie n. 1901.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

V. Tordăgiu, I. Apolzan, president, notar.

La Abonament lunar

pentru Decembrie st. vechiu

invitat

Administrația ziarului „TRIBUNA“.

Raportul general

al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuului“

pe

— anul 1901. —

(Urmare).

Cultura vitelor.

Cum populațiunea noastră, emnamente agricolă, se îndeletnicește cu cultura în mare a vitelor, întrunirile noastre agricole n'au fost nici-când lipsite de prelegeri cu subiecte din acest ram de economie.

Instrucțiunile și învățăturile noastre teoretice dela diferitele întruniri economice își câștigă consistență la esposițiile noastre de vite de prăsilă, împreunate cu distribuie de premii în bani. Esposiția de vite din a. tr., care este a 11-a, am ținut-o la 4 Noembrie n. în opidul *Mercuria*. Superioritatea rassei vitelor espuse, apoi frumseța acestora, au dovedit și ele, că stăruințele noastre în această direcțiune nu au rămas fără rezultat. Alegerea cu înțelepciune a vitelor de soi, apoi îngrijirea și buna nutrire, de care proprietarii împărtășesc vitele lor, — arată cu cultura rațională a vitelor a prins și continuă a prinde rădăcini la economul nostru. Raportul juriului, datorit secretarului acestuia, dlui *Ioan Moja*, totodată secretar al „Reuniunii economice din Orăștie“, care a ținut se-și trimite reprezentanți la esposiția noastră, — cuprinzînd date de interes general, îl accludem sub I.

Acî mai amintim, că premiile împărțite în sumă de 200 cor., s'au acoperit de către Onorabila comisiune economică a comitatului nostru.

În privirea răspîndirii rassei de vite soiul „*Pinzgau*“ curat, comitetul a cumpărat dela doamna *Friderica Nussbächer*, cunoscuta bună econoamă de vite de aici, o vîșea de acest soi cu suma de 100 cor., pe care o a dăruit, în urma sortirii făcute între membrii nostri cu locuința în *Fofeldea*, economului *Petru Sopa* (nr. casei 36). Dăruitul s'a legătuit prin act în regulă, a fi în vîșea pentru prăsilă, a-i da îngrijirea trebuincioasă și a ne pune la dispoziția timpului seu primul vișăsănetos din prăsilă ei.

În legătură constatăm cu plăcere, că primul dăruit de noi cu vîșea rassa „*Pinzgau*“ curată, membrul Reuniunii noastre dl *George Bratu*, econom (nr. casei 508) în *Tilișca*, s'a achitat în mod vrednic de angajamentul primit asupra-și prin actul de învoire subscris la primirea vîșelei. Dinsul adevă ne-a predat din prăsilă vîșelei un tăurenciu, pe care l'am vîndut cu prețul redus de 65 cor. membrului Reuniunii noastre, d-nei văduve *Maria Beu*, născ. *Nicoară* din *Apoldul-român*.

Cultura poamelor.

Convinși, că greșeala de căpetenie a producțiunii noastre de poame consistă în împrejurarea, că proprietarii prăsesc din una și aceeași specie mai multe soiuri de poame, — la întrunirile noastre economice am insistat pe lângă cultivatori, ca se se mărginească și se se îndeletnicească cu cultura în masă numai câte a unui soi de poame alese, potrivite împrejurărilor locale și cari în același timp s'nt

și mai căutate de liferanți pentru comerțul lumei. În această direcțiune folosindu-ne de opul „*Prăsirea pomilor*“ (A fatenyésztés), compus pe temeiul părerilor specialiștilor de consilierul ministerial *Molnár István*, am adus la cunoștință publică, că pentru prăsirea poamelor în regiunea noastră mai potrivit este soiul de mere: *Pătule*, *Popești*, *Engleze*, *Parmen* de iarnă aurii, *Gravenstein*, *Astrachan* roșii, *Stetine*, *Dungate* de *Danzig*, *Renete* *Ananas* și *Renete* mari de *Kassel*; de *perce*: *Nakovicz* *Colma* de toamnă untoase, *Hardenpont* iernatică untoase, *Împărătești* (Turcești), *Pergamute* (Bergamotte), *St. Germain*, *Olivier* de *Seres*, *Virgouleuse*, *Iosephine* de *Malines*, *Untoase* de *pădure*, *Protopopești* (Dechant); de *prune*: *Bistrițe*, *Ninele* italiene, *Mari verzi*, *Reine-Claude* (Ringlote), *Mirabelle* galbine; cum și *cireșe* și *vișine*: *Cisnădești* (Trainei), *Înimă* de *Maiu*, *Înimă* galbină, *Rüttner* vietoase etc.

Tot numai în interesul cultivei a câte unui soi de poame, comitetul a dăruit membrilor nostri cu locuința în *Sebeșul-de-sus* câte un altoiu măr pătule, cumpărat din mijloacele Reuniunii noastre. Plantarea în grădinile membrilor de acolo, efectuită Duminecă în 15 Aprilie n. de președintele nostru, a fost însoțită de folositoare învățături privitoare la cultura pomilor, începînd dela prăsirea pădușilor și încheiînd cu valorisirea poamelor. La această lucrare folositoare au participat numeroși frunțași din comunele vecine, ear' din *Sebeșul-superior* totalitatea locuitorilor cu copiii de școală cu tot.

Cursul de altoit pomi, merit și el de a arăta în practică învățăturile despre prăsirea pomilor, ce a fost proiectată se ține în comuna *Sebeș*, din cauze independente de noi — în a. tr. nu s'a ținut.

Înaltul minister cu considerare la cererea ce i-am adresat, ne-a dăruit spre distribuie 2500 pruni myrabolau, 6000 meri, 5000 peri, 1000 gutui, 3000 cireși, sau în total 17.500 pădușei, pe cari i-am împărțit, în partii de câte 50—200 bucăți, între membrii nostri, cum și între școalele de pomi din comuna *Vestem*, *Sebeșul-săseș*, *Cacova*, *Gusterița*, *Gurariului*, *Tilișca*, *Săcădate*, *Apoldul-inferior*, *Rosia-săsească*, *Sadu*, *Seliște*, *Boița*, *Armeni*, *Galeș*, *Cornățel*, *Marpod*, *Sebeșul-inferior* și *superior*, *Orlat*, *Șura-mare*, *Rășinari*, *Sibiu* etc.

Acî e locul se amintim, că în lipsa recoltei de poame, cîntorul nostru de uscat poame sistem „*Cazenille*“, ce este zidit în *Seliște*, în toamna a. tr. nu a fost pus în lucrare.

Pasul făcut înainte de un comitet de acțiune, în frunte cu comitele suprem conte *Nicolae Bethlen* din *Deva*, în scopul valorisării poamelor prin înființarea unei însoțiri cu chemarea »de a vinde și folosi cu dobîndă tot soiul de poame, rămășițe dela poame și legume, atât în stare proaspătă, cum se procură, cât și în stare prelucrată ca fabricate, a aranja eventuale esposiții și a împărți din venitul curat producătorilor premii mai mari ori mai mici, amăsura timpului și împrejurărilor, l'am întem্পinat cu bunăvoință și încredere. La apelul lansat de noi au subscris mai mulți proprietari acțiuni, ear' noi înșine am acuirat 4 acții a 50 coroane de ale însoțirii cu cuponul sca-dent pe anul 1901. Însoțirea se numește „*Transylvania*“, fabrică de conserve în *Deva*. (Va urma).

Bibliografie.

„Călinarul Poporului“.

— Voci de presă. —

Asupra „*Călinarului Poporului*“ pe 1902 ziarele noastre se pronunță foarte favorabil. Dăm azi două păreri din două ziare:

„Familia“.

În „*Familia*“ din Orade un anonim E. Doda, făcînd istoricul de 16 ani al *Călinarului*, în care se constată, că „*Călinarul Poporului*“ a progresat mereu, referitor la noul *Călinar* — al 17-lea — serie următoarele:

În estan, earși a fost primul și mi-se pare că tot primul va rămănea și după calitate.

Are și în estan 13 ilustrațiuni, dintre cari relevă portretele: Dr. Teodor Mihail, avocat din Dej, Florian cav. de Porcius, general Candiano Popescu, apoi pe Crispi, K. ūger, Mac-Kinley, și în fine costume naționale, zidi-i monumentale și biseriei.

Cuprinsul literar e pe cât de bogat, pe atât de variat și naționalist în toate.

Incepe cu „Cele 10 porunci ale Românilui“ și sfîrșește cu „Cele 10 porunci ale economului de vite.“

Printre aceste decaloguri găsim vre-o 10 pagini de Coșbuc și o dragă lașă idilă de Maria Cunțanu. Apoi: Împărăteasa înțeleaptă, poveste de Dum Stănescu. „*Ungurii din Ujfalau*“, de I. Căndea va fi de sigur cu plăcere citită de Românișii nostri. „*Gaiunia*“, ce urmează, e o alegoriă destul de străvezie cu tendențe politice. În aceeași direcțiune bate și *Octavian*, în poezia sa „*Domnului se ne rugăm*“. Rar se cetesc versuri așa de frumoase și așa de oarză românești. „*Popa care știe carte*“, de V. A. Urechă — autor predilect al „*Călinarului*“ e frumoasă, dar are prea multe moldovenisme, neînțelese la noi.

„*Răvașul nostru*“ e făcut în forma cea veche, bine împărțit, dar mai vast ca ori-când; cuprinde 37 pag. Ca „*Răvaș*“ se pare prea lung.

Interesanți s'nt articolii instructivi economici: „*Băncile noastre și împrumuturile sătenilor*“, de V. C. Osavadă, articol din care toți putem învăța.

Mai interesant dintre toate mi-se pare articolul: „*Bucătăria țăranelor*“, de Ana Florea, învățătoare. Este specialitatea călinarului din estan. În acest valoros articol cetitoarele află îndrumări foarte bune cum se feară câte-o mîncare mai bună, mai nutritivă și cu puțină cheltuială. Nici în foile populare, nici în cărți nu s'a insistat la noi în această direcțiune. Și Doamne de trebuiță e. Chestiunea oulinei țăranelor e o chestiune de viață și vitalitate.

Fie ca harnica învățătoare să fie imitată de colegele sale, ear' țărancele române se învețe din scrierile lor.

Ear' stimății cetitori și cetitoare ai „*Familiei*“ noastre vor înțelege acum de ce „*mi-e prieten mie*“ *Călinarul Poporului*, și de ce cred eu, că toți inteligenții nostri, cari propagă astfel de cărți, s'virgesc un adevărat apostolat cultural și național în mijlocul poporului românesc.

E. Doda.

„Unirea“.

„*Unirea*“ știe: „*Călinarul Poporului*“. Cu primii fulgi de neaună a venit la noi lăptul călinar, care apare acum în anul al XVII. bogat și variat ca totdeauna, are mai multe ilustrațiuni frumoase, scoase mai ales din lumea românească.

„*Cultura căneșii și a inu-lui*“, de V. S. Moga. București, 1901.

„*Carnetul roșu*“ este titlul unei interesante nobile nihiliste, tradusă din germană de *Moșul* și apărută zilele acestea. De vânzare la tipografia *A. Mureșan*, Brașov. Preț 60 bani.

Sosiți în Sibiu.

La 8 și 9 Decembrie n. 1901.

Hotel „*Împăratul Romanilor*“: Maurithier, ing. B-Pesta; Eliser, dir. Rimnic; Abel, inv. Făgăraș; Löw, Szabo, Keresztessy. com. Brașov; Koeh, veter. Turnu-roșu; Book, com. Răghin; Dima, Rimbaș, com., Stoichița, S. Dima, N. Dima, Dr. Bonta, Hunedoara; Heinze, com. Pilsen, Sina, preot, Băltaz; Oprea, preot Săcăreș; Roun, preot Nadajdia inf.; Möckel, preot Petrifalau; Gross, Sebeș.

Hotel „*Neurihner*“: Endes, Frata-maghiară; Apor, propr. Oluj; Popp, Orăștie; Hontes, preot Sebeș.

Hotel „*Maltzer*“: Székely, Timișoara; Maier, Viena; Geiswinkler, sublt. Brașov; Weiss, com. Rimnic; Iuhasz, funcț. Budapeșta; Oigudean, Vindar.

Hotel „*Mihail*“: Zinzi, Salzburg; Mihalek, com. Cașovia; Lukacs, măcelar Budapeșta; Barabasky, hotelier Virșet; Farkas, serg. m. Elisabetopol; Olupala, Vasilescu, funcț. Rimnic; Ioan și Ilie Coman, Șura-mare.

Hotel „*Central*“: Gallek, voiajor, Hirsch, rest. Timișoara.

Teatru orășenesc în Sibiu.

Direcțiunea: Leo Bauer.

Marți, 10 Dec.

„*Nacht und Morgen*“.

Dramă în 4 acte de Paul Lindoau.

Începutul la 7 ore seara.

Pentru redacție și editură responsabil: George Mohan.

Proprietar: Pentru „*Tipografia*“, societate pe acțiuni: Iosif Marshall.

BIUROUL ADVOCATILOR ASOCIAȚI.

C. Rădulescu,

fost procuror și judecător de tribunal și Nicolae Andrei Popovici, doctor în drept, fost magistrat,

se angajează a pleda înaintea tuturor instanțelor judecătorești din România, procese de orice natură, esecutări de hotărîri și creanțe.

București,

[324] 28—48

Strada Română nr. 81

Schimbare de local.

Am onorul a aduce la cunoștința p. t. public, că de **Mercuri, din 11 Decembrie st. a. c., restaurantul meu** se află în **Strada Urezului nr. 9.**

Mulțumind pentru spriginul dat până acum, mă voiu nisui ca să satisfac și în noul local dorințelor onor. oaspeți.

Afară de aceea fac cunoscut, că în noul local voiu servi pe lângă **bera de Dreher Doppelmarzen** (cunoscuta bere de Quandt) și un **bun vin de masă.**

Cu deosebită stimă

Victor Quandt,
restaurateur.

411 2-3

La porunca preainaltă a Maiestății Sale ces. și apostolice reg.

XXXIV. loterie de stat ces. reg.

pentru scopuri filantropice civile în Austria.

Această loterie de bani,

unica permisă de lege în Austria

cuprinde **16.404 câștiguri în bani gata** în sumă totală de **442.900 coroane.**

Câștigul principal este de

200.000 cor. în bani gata.

Tragerea (sortirea) se face irevocabil la 12 Decembrie 1901.

Pentru plata câștigurilor garantează regia loteriei ces. reg.

Un los costă 4 coroane.

Losuri se vînd: La secția pentru loteriile de stat în Viena, III, Vordere Zollamtstrasse 7, la colecturile de loterie, tutungerii, la oficii de dare, postă, telegraf și tren, la case de schimb etc. Planurile de sortare se împart gratuit la cumpărătorii de losuri.

→ Losurile se espedează gratuit. ←

Dela direcțiunea regiei ces. reg. a loteriei.

Secția loteriilor de stat.

352 10-10

Ilustrații românești!

Cărți postale

cu

ilustrații românești

„...toate 'n toi
Frumoase cât eu nici nu pot
Mai frumoase s'-'mi socot
Cu miniea mea”

în

peste 20 variante,
care de care
mai fermecătoare

Se află cu prețul de **10 bani per bucată**

la

„**Tipografia**”

societate pe acțiuni în Sibiu, str. Poplăci nr. 10.

La cumpărări mai mari se dă rabat potrivit.

Tipuri admirabile.

Descrierea Ardealului.

Cine vrea să cunoască frumoasa țară a **Ardealului**, și cu deosebire **Munții Apuseni**, patria lui **Horă și Iancu**, să citească scrierile lui **Silvestru Moldovan** anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Mureșului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sînt făcute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate siarele noastre au apărut în cuvinte elocvioase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„**Liga română**”, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl. Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicație unei trebuințe ce într-adevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Comande se pot face la

Librăria W. Kraft.

Nr. 4708-1901.

410 2-3

Concurs.

În urma restaurării amployaților sînt de a se ocupa la magistratul orașului **Sebeșul-săsesc** următoarele posturi, pentru cari se scrie

Concurs.

1. Postul de primar împreună cu
salar anual de 3000 cor.
2. Postul de senator la magistrat cu
salar anual de 2200 „
3. Postul de fiscal orașenesc cu 600 „
4. „ „ contabil cu 1400 „
5. „ „ archivar cu 1400 „
6. „ „ cassar la cassa orașenescă 1600 „
7. Postul de controlor la cassa orașenescă 1200 „
8. Postul de cassar la perceptorul orașenesc 1600 „
9. Postul de controlor la perceptorul orașenesc 1200 „
10. Postul de econom orașenesc 2400 „
11. Postul de tutor orfanal orașenesc 480 „

Concurenții la aceste posturi au a-și înainta rugărilor lor instruite cu documentele prescise și provăzute cu timbru de 1 coroană până în 22 Decembrie a. c. direct dlui vice-comite comitatens.

Pentru ocuparea postului de primar și fiscal orașenesc e de a se documenta și calificațiunea prescristă în §. 3 punct VII. și VIII. a art. de lege I. ex 1883.

Sebeșul-săsesc, în 4 Dec. 1901.

Magistratul orașenesc.

Conrad,
primar.

Streit,
protonotar.

Un candidat de avocat

caută aplicare în o 408 2-3

cancelarie advocațională.

A se adresa la administrația ziarului „**Tribuna**”.

O casă

zidită de curînd pe livada lui **Konrad**, strada **Kästner nr. 11** e de **vînzare** pe lângă un preț convenabil. Amănunte strada **Rațelor nr. 13**, etagiul I.

Doi mari Metropoliți ai Românilor

Andrei bar. de Șaguna

și
Alexandru Sterca Șulița.

— Portrete frumoase. —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat, pe hârtie fină de carton; sînt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 40 bani.

„**Tipografia**”

soc. pe acțiuni, Sibiu.

A apărut și se află de vînzare la „**Tipografia**” soc. pe acțiuni în Sibiu

Anuarul I.

al
„**Reuniunii sodalilor români din Sibiu**”,

cuprînd

unele date dela întemeierea ei până la
31 Decembrie 1899

publicat de

Comitetul Reuniunii.

Prețul 1 cor. 20 bani, cu porto postal 1 cor. 40 bani.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. pu- blicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi ca atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-afară se nu confundă cu alte casse ce obvin în co- merciu, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pan- terate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserici și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,

strada Poplăci-mare Nr. 8.

[26] 20-

Din editura „Tipografiei”, soc. pe acții în Sibiu.

Arghir și Elena, o istorie frumoasă în versuri	cor. —30
Art. de lege XXI. și XXIII. ex. 1886. Despre instrucțiuni și despre procedura disciplinară	—50
Art. de lege XXII. ex. 1886. Despre comune	—80
Alușiu Gavrilă, Societăți de cumpătare, îndreptar pentru înființarea lor după modelul „Societății de cumpătare”	1.—
Brote Eugen, Ținerea vitelor	—24
„ Trifoilul	—30
Costan T., Aur, novelă	—40
Duică G. P., Savitri, povestire indică din Mahabharata	—32
Elvers Georg, Homo sum, roman tradus de Mugur	1.00
Îndreptar practic în economia rurală de mai mulți preoți	1.60
Leonat și Dorofata, vorbire de glume în versuri	—20
Nordau Max, Naționalitatea, studiu	—40
„ Reprivere din Paradoxe sociologice	—40
Ordonanțele ministeriale pentru introducerea legii comunale (Art. XXII. din 1886)	—10
Russu-Șirianu I., Moara din vale, 8 romane	1.40
Simion T., Păcate Domnești, novelă orig.	—60
Simu R., Monografia comunei Orlat	—50

Celor ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vînzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Se află de vînzare în librăria **W. Kraft** în Sibiu.

Legea veterinară

atât de mult folositoare tuturor economilor și tuturor primăriile comunale — a eșit de sub tipar în a doua ediție îndreptată și îmbogățită. „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiuului” a îngrijit ca atât limba cât și forma cărței acesteia să fie cât se poate de potrivită, pentru-ca poporul să poată pe deplin înțelege sfaturile și îndrumările ce i-se dau cu privire la: pasapoarte, tîrguri de vite, boale lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împartășește economilor și cele mai de lipsă cunoștințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

(Lezuirea vitelor)

BOALELE LIPICIOASE (CONTAGIOASE)

stînd cu dinșii la sfat în serile lungi de iarnă.

De

Tormay Béla.

Ediția II. revizuită — 152 pagini mari.

Cartea costă 80 bani (cu porto postal 90 bani) și se poate cumpăra dela

Reuniunea română de agricultură
din comitatul Sibiuului.

MARGARETA MOLDOVAN.

Din tainele vieții.

29 de romane și schițe.

Prețul 2 cor., plus 10 bani porto.

Se poate procura dela

Librăria

W. Kraft.

Bine apreciată
de întreagă
presa noastră.